

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд на тема

„СЕМЕЙНИТЕ ОТНОШЕНИЯ И ФАКТОРЪТ „ОБРАЗОВАНИЕ“ В РЕПУБЛИКА КОРЕЯ – МЕЖДУ КОНФУЦИАНСКИТЕ ТРАДИЦИИ И МОДЕРНОСТТА”

на Анета Руменова Димитрова

редовен докторант в катедра „Кореистика“, ЦИЕК, ФКНФ

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“

по професионално направление 2.1. Филология, „Езици на народите на Азия, Африка и Америка“ – Корейски език и общество

от проф. д-р Иванка Влаева

Югозападен университет „Неофит Рилски“

Анета Руменова Димитрова завършва бакалавърска степен със специалност „Кореистика“ и магистърска степен „Общество и култура на Корея“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“. След това продължава образованието си там със Следдипломна квалификация по японски език и култура. Специализира в Университет за чужди езици Хангук (Сеул, Южна Корея). От 2019 година е докторант към катедра „Кореистика“ на ФКНФ, СУ „Св. Климент Охридски“. Преподава корейски език в „Агора“ - София. От 2014 година е хоноруван преподавател в катедра „Кореистика“. Работи и като медиен анализатор.

Анета Димитрова води лекции и упражнения по корейски език, корейско странознание, корейска култура, съвременно корейско общество. Докторантът познава езика на младите в съвременното корейско общество, изследва отношенията между половете и семейни трансформации в Република Корея. Знанията и опитът, които Анета Димитрова натрупва в своето обучение и работа, са важна основа за избора на темата на нейния дисертационен труд. Тази тема е актуална и новаторска. В периода на обучението си докторантът е изпълнил минималните национални наукометрични изисквания.

Дисертационният труд се състои от 184 страници. От тях 150 са основен текст. Използвани са 164 библиографски източника. Структурата на дисертацията се състои от увод, три глави, заключение, библиография и три приложения. Приложенията допълват изследването със специализиран речник, поговорки, графики и таблици, свързани с изследваната тема.

В увода се представят предметът, целите и задачите на изследването. Посочват се използваните методи. Защишава се мнението за необходимостта от изследване на традиционното и модерното корейско семейство, конфуцианството в контекста на семейството и корейското общество, акцентът на конфуцианството върху образованието и самото образование като семейна ценност. Очертава се използваната терминология.

В Първа глава „Същност и особености на корейското семейство“ се представя важна проблематика, свързана с характеристиките на традиционното корейско семейство и неговите съвременни трансформации. Основните акценти са върху: ролята на конфуцианските ценности - синовна почит, хуманност и ритуално съзнание; семейните отношения и роли; правата и отговорностите на членовете на семейството. Разглежда се тяхното запазване и промените. Посочва се централната роля на децата, тъй като техните успехи ще допринесат за благополучието на всички членове на семейство. Отделя се внимание на основните фактори за модернизацията в семейните отношения в съвременния свят. В резултат на промените докторантът посочва намаляването на членовете на семейството и създаването на нови семейни форми (*кироги каджок* и „*уикенд двойки*“). Аргументира се заключението, че западното влияние чрез християнството и модерното образование водят до отслабването на патриархата и повишаване на статуса на жените.

Във Втора глава се разглеждат „Образованието и неговото влияние върху семейните отношения от периода на Чосон до днес“. В нея се анализира мястото на образованието като символ на престиж и просперитет – разбиране, което се развива и утвърждава под влияние на конфуцианството. В

исторически контекст се представя ролята на мъжа в системата от държавни изпити, осигуряващи висок социален статус за успешно преминалите през тях. Анализират се съвременните трансформации в корейското образование, което запазва своята престижност. Разглеждат се алтернативните форми на частното образование. Много ценно е заключението, че в Корея „образованието в сянка“ (частните уроци) води до сливане на култура и функционалност. Очертава се важната роля на майката както за възпитанието на децата, така и за тяхното образование. Достига се до извод, че важното значение на образованието води до промени в семейството, семейните отношения и очакванията и може да предизвика социални проблеми.

Трета глава на дисертацията е озаглавена „Взаимоотношенията между половете и социалните последици от сблъсъка на конфуцианството със съвременната реалност“. Тя е централна в изследването и с важни приноси за дисертационната тема. В нея се представят противоречията между традициите и съвременността, които се отразяват главно на по-младите поколения. Анализират се последиците от патриархалните идеи за дома и половото неравенство. В тази част от дисертацията се разглеждат отдалечаването от конфуцианските разбирания и засилването на индивидуализма в Република Корея. Констатира се последиците от т.нар. соло култура (включително категоризираните като *алфа гърлс* и *голд мис*) в строго колективното корейско общество. В изследването се разглежда и групата на самотните възрастни хора като резултат на тяхната неспособност да осигурят добро образование за децата си. Важен е изводът за невъзможност или нежелание на много млади корейци да следват традиционните йерархични норми и изисквания в семейните отношения.

В заключението се обобщават важни изследователски изводи. Дисертантът подчертава, че конфуцианските ценности започват да се трансформират, но се запазват в ядрото на семейството и междуличностните взаимоотношения. Приложенията са важен принос и обобщават материал,

който може да се използва за следващи изследвания. Авторефератът на дисертацията точно и пълно отразява резултатите в изследването. Публикациите по темата са много повече от изискваните и представят важни части от дисертационния текст.

Приносите в дисертацията са няколко. Дисертационният труд на Анета Димитрова е първото цялостно научно изследване в България за семейните отношения в Република Корея и тяхната свързаност с конфуцианските ценности. Разглежда се взаимовръзката между конфуцианството и образованието в традиционното и в съвременното корейско семейство. Анализира се влиянието на образованието върху изборите и ролите в съвременното корейско семейство и фокусът върху децата с техните образователни нужди. Проследява се отражението на конфуцианските традиции за възникване на социални проблеми в съвременното корейско общество (неравенство на половете, намаляване на членовете на семейството, нежелание за сключване на брак). Ценен принос са анализите на нови социални феномени (*соло култура, поколението сампо, голд мис*, др.), които водят до трудности при осъществяване на традиционните очаквания и финансовото обезпечаване на образованието.

Темата на дисертацията е нова и важна за българската наука. Представените резултати са ценни. Подкрепям научните приноси, формулирани от докторанта. Дисертационният текст отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ и минималните национални наукометрични изисквания. Затова убедено предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на Анета Руменова Димитрова образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 2.1. Филология.

София, 10 май 2023 г.

проф. д-р Иванка Влаева